

Slovincih še nihče ni lotil. Gospod nadučitelj Rakuša si je postavil lepo, a tudi težko nalogo, povedati nam zgodovino slovenskega petja od najstarejših časov do današnjih dni. Sam priznava v predgovoru, da takó ogromno delo je možno izvršiti samó pisatelju, ki biva v velikem mestu poleg bogatih knjižnic, nikakor pa ne selskemu učitelju, ki stauuje oddaljen od onikanega središča tam na kmetih. Vender moramo pritrđiti, da se je g. Rakuša vestno pobrinil ter kolikor je bilo moči, pridno zbral in umno porabil vse, kar mu je bilo možno po raznih knjigah in časopisih, nemških in slovenskih, najti podatkov o slovenski pesmi in nje skladateljih. Knjiga obseza tri dele. V prvem govoru g. pisatelj o slovenskem petju in njega razvoju od najstarejših časov do sedanje dóbe. V njem se spominja zaslug, katere so si za slovensko petje in slovensko pesem pridobili Primož Trubar, Jakob Gallus, Adam Bohorič, Tomaž Hren, P. Nikolaj Dolar, V. sentinij, Gregor Alasia, baron Žiga Zois, Jakob Zupan, Repež, Redeskini, Lühart, Vodnik, Volkmer, Japelj, Modrinjak, Stanič, Dajuko, Jožef Lipold, Traven, Andreaš, Vodovnik, Abacelj, Slomšek in razni novejši skladatelji. V vsi knjigi nam to poglavje najmenj ugaja, ker je pisano preveč aforistično. Vender radi priznavamo, da je v njem nakopičenega mnogo lepega gradiva. — Drugi del priobčuje životopise umrlih skladateljev slovenskih. Opisani so tu precej temeljito: Fr. S. Adamič, Luka Dolinar, Jurij Fleišman, Anton Hajdrih, Josip Hašnik, Anton Hribar, Josip Kocijančič, Avgust Leban, Kašpar Mašek, Kamilo Mašek, Blaž Potočnik, Gregor Rihar, Dragotin Ripšl in Miroslav Vilhar. — Tretji del obseza životopise živečih še skladateljev slovenskih. Tukaj so opisani: Leopold Belár, Danilo Fajgelj, Anton Foerster, Franjo Gerbič, Ignacij Hladnik, P. Angelik Hribar, brata Benjamin in Gustav Ipavec, Davorin Jenko, Jožef Levičnik, Ivan Miklošič, Anton Nedved, Fr. S. Vilhar, Hrabroslav Volarič, Vojteh Valenta, Andrej Vavken in Janko Žirovnik. Lično knjigo lepšajo tudi podobe Trubarjeva, Riharjeva, Slomškova, Fr. S. Vilharjeva, Foersterjeva, M. Vilharjeva, K. Maškova, Kam. Maškova, Lebanova, Kocijančičeva, Hajdrihova in Adamičeva. Gledé životopisov in podob moramo pripomniti, da se g. pisatelj po naših mislih ni držal povsod pravega razmerja. Zdi se nam, da gre skladateljem, ki imajo posebne zasluge za razvoj slovenske pesmi, v takšni knjigi, kakor je Rakuševa, tudi več prostora. Takšni skladatelji bi morali biti opisani temeljiteje in dotičnim opisom bi se bila morala dodati na vsak način tudi podoba dotičnega skladatelja. *Riharju* n. pr. je odmerjenih polnih 12 listov, *Nedveda* pa samo jeden in še ta brez podobe skladateljeve! In vender moramo Nedveda kot učitelja, pevovodjo in skladatelja neumrjoočih, deloma že národnih slovenskih pesmi imenovati *dičo* slovenskih skladateljev. Le pomislimo, kaj je Nedved samó s svojim »Slavčkom« storil za razvoj slovenskega petja v naši ljudski soli! Že ta velika zasluga njegova bi bila morala g. pisatelju — učitelju biti migljaj, da bi bil tega ljubljenca našega nekoliko obširneje opisal ter spisu svojemu dodal tudi podobo njegovo. Tudi Foerster se nam zdi preskromno opisan. Toda navzlic tem pegam, moramo Rakuševo knjigo imenovati jako lepo in velezaslužno delo, katero radi in z dobro vestjo priporočamo občinstvu slovenskemu, zlasti našim pevcem in raznovrstnim pevskim društvom. Pisana je z velikim navdušenjem za to prelepo umetnost in preverjeni smo, da bode povsod vzbujala veselje do petja in z njim budila in krepila narodno zavednost. Knjiga ima tudi jako lično, prikupljivo vnanje lice ter zelo čedno tiskana in lepo vezana. Dobiva se »Narodni Tiskarni«, pri knjigovezu Janezu Bonači, in pri knjigarjih Kleinmayrji in Giottiniji v Ljubljani. Broširana stoji 80 kr., elegantno vezana z zlatim obrezkom pa 1 gold. 50 kr.

Vežbovnik (Exercier-Reglement) za cesarske in kraljeve peš-čete. Poslovenil in založil *Andrej Komel pl. Sočbran*, c. in kr. major v p. Natisnila tiskarna družbe sv. Mo-

horja v Celovci 1890, 16, 63 str. — Cena 20 kr. — Ta nova vojaška knjižica obseza uvod, posamezno izobrazbo vojakov, vod, kompanijo, boj, počastenja in parade, izobraževanje vojakov, telovadbe in znake s trobilom ter je polna novih slovenskih terminov, za katere moramo neutrudnemu gospodu majorju od vsega srca biti hvaležni. Želimo, da bi si vsak Slovenec, ki služi cesarja in nosi puško na rami, omislil to lepo knjižico. Dobiva se pri raznih knjigarjih in pri g. pisatelji (Graz, Grazbachgasse 40)

Angeljček. Otrokom učitelj in prijatelj Izdal *Anton Kržič*. V. zvezek. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani 1890, 8, 48 str. — Cena? — Med slovenskimi pisatelji, ki s primernimi knjigami zalagajo naši mladini namenjene šolske knjižnice, moramo v prvi vrsti imenovati g. kateheta Antona Kržiča, izdavatelja »Angeljčka«, katerega V. zvezek nam je došel pred nekaj tedni. Reči moramo, da se je ta zvezek g. Kržiču posebno posrečil in veselje je gledati otroke, kako slastno ga beró. G. izdavatelj je pa v tej knjižici zbral tudi dokaj lepe pesniške, pripovedne in zabavne tvarine ter vse olepšal s kratkočasnimi in lepimi podobnicami. V tem zvezku beremo zanimive doneske gg. J. E. Kreka, Rad. Silvestra, P. Bohinjca, A. Mešveda, Fr. Riharja i. dr. Kdor hoče razveseliti male svoje otroke, ki znajo že brati, naj si omisli to lepo knjižico.

Grška in rimska mythologija. Med najrabnejše učne in priročne knjige o grškem in rimskem bajeslovju spada znana nemška knjiga Viljelma Stolla, katera je vsakemu priidnemu gimnazijalcu dobro znana. Ker se je zadnja leta v nekatere nižje gimnazije uvedla slovenščina kot učni jezik in se tudi latinščina poučava s slovenskim učnim jezikom, bilo je želeti, da naši gimnazijalci tudi iz mitologije dobodo slovensko pomožno knjigo v roke. Tej potrebi je ustregel g. prof. *Lavoslav Koprivšek* v Rudolfovem s tem, da je Stolovo mitologijo poslovenil ter jo priobčil v 27—34. zvezku *Krajčeve »Narodne biblioteke.«* Velezaslužno delo g. prof. Koprivška je prvo te vrste v našem slovstvu; zato mu želimo obilo uspeha ter knjigo priporočamo učiteljem in učencem po naših gimnazijah.

Narodne legende za slovensko mladino. Nabral, izdal in založil *Anton Kosi*, učitelj v Središči, I. zvezek, natisnil W. Blanke v Ptuj 1890, m. 8, 39 str. — Cena iztisku 18 kr. — G. Kosi se je lotil jako lepe in hvalevredne naloge, zbrati in na svetlo dati národne legende, primerne šolski naši mladini, in to svojo nalogo je takoj s I. zvezkom jako častno rešil. V knjižici, ki leži pred nami, priobčil je 21 národnih legend in to 1 o sv. Gregorji, 2 o sv. Martinu in 19 legend o Kristusu in sv. Petru. Res, da je večina teh legend bila že natisnjena v »Vrtcu«, v »Glasniku« in »Popotniku«, a raztresene po teh, zvečinoma strokovnih časopisih niso bile mladini naši pristopne. Iz mnogih legend nam odseva lepi pripovedni dar in prijazni humor našega preprostega národa in tudi vsebina ni spotakljiva. Rokopis je pred natisom pregledal in pohvalil č. g. Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. Želimo, da bi nas g. Kosi kmalu oveselil z II. zvezkom.

Iskrice. Zbirka pesmij in povestij. Spisal *Janko Leban*, učitelj v Avberu pri Sežani. II. zvezek. Založil in tiskal Rudolf Milic v Ljubljani 1890, 16, 48 str. Cena po 15 kr., s pošto po 17 kr. zvezek. — Pisatelj je drobno, a lepo knjižico svojo poklonil slovenski mladini, katera mu bode za zlate nauke in mične pesmi in povesti gotovo hvaležna. Knjižica nam podaja 12 pesmic, 4 povesti, dva poučna spisa v pripovedni obliki in kratek životopis princa Evgna. G. pisatelj ostro pazi na lepo in pravilno jezikovno obliko; rekli bi skoraj, da je časih še prevelik purist. Neče nam n. pr. iti v glavo, zakaj bi bilo »skrušen« boljše nego »skesan«. Želeli bi dalje, da bi pri pisanju tujih svojjskih imen posnemal modre svéte o. Stanislava Škrabca ter ne pisal n. pr. Marlborough, Malplaquet, ker mladina in sploh preprosti ljudje takih tujk ne znajo izgovarjati. Take besede naj bi se pisale takó, kakor jih izgovarjamo. Mimogrede omenjamo, da